

แถลงข่าวเครือข่ายประชาชนปฏิรูปพลังงานไทย

วันนี้ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ เครือข่ายประชาชนปฏิรูปพลังงานไทย (คปพ.) ได้ยื่นหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน เพื่อเสนอข้อเรียกร้อง ๖ ประเด็นดังนี้

๑. ขอให้มีการปรับปรุงสูตรโครงสร้างราคาน้ำมันสำเร็จรูปและก๊าซหุงต้มใหม่ เพื่อลดราคาพลังงานให้เป็นธรรมกับประชาชน โดยขอให้ยกเลิกราคา ณ โรงกลั่นที่อ้างอิงราคาน้ำมันสำเร็จรูปเทียมที่สมมุติว่าเป็นการนำเข้าจากประเทศสิงคโปร์บวกค่าใช้จ่ายในการนำเข้า หยุดการใช้กองทุนน้ำมันในการผันกลไกลตลาด โดยการเอาเอทานอลซึ่งมีราคาสูงกว่าราคาน้ำมันเบนซินและการนำไบโอดีเซลซึ่งมีราคาสูงกว่าน้ำมันดีเซลมาผสมน้ำมัน ส่งผลทำให้ราคาน้ำมันทั้งระบบสูงขึ้นกว่าประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งๆ ที่ผู้ที่ได้รับประโยชน์กลับเป็นกลุ่มธุรกิจที่ต่อยอดจากธุรกิจโรงงานน้ำตาลและโรงงานเอทานอลและโรงกลั่นน้ำมัน โดยส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์ผลิตและจำหน่ายน้ำมัน ปี ๑๐๐ ได้โดยตรง โดยไม่ต้องผ่านหน้าด้วยกลุ่มทุนพลังงานใด และให้ยกเว้นการจัดเก็บภาษีสรรพสามิต บริหารจัดการปริมาณการปลูกปาล์มการผลิตน้ำมันปาล์มดิบ (CPO) การบริโภคในประเทศให้สมดุลเพื่อช่วยเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจในธุรกิจพลังงาน

ส่วนโครงสร้างราคาก๊าซปิโตรเลียมเหลว หรือแก๊สหุงต้ม ให้ยกเลิกสูตรราคาการจัดการ ณ คลังก๊าซ ที่อ้างอิงราคาตลาดโลกบวกค่าใช้จ่ายในการนำเข้า ทั้งๆที่ประเทศไทยมีการนำเข้าก๊าซไม่ถึงร้อยละ ๑๐ โดยก๊าซอีกร้อยละ ๙๐ นั้นผลิตได้ในประเทศ โดยให้กลับมาใช้สูตร POOL GAS ในรูปแบบเฉลี่ยราคาถ่วงน้ำหนักจากโรงแยกก๊าซของปตท. โรงกลั่นฯ และส่วนที่นำเข้า ควรจัดสรรก๊าซให้ประชาชนได้สิทธิใช้ก๊าซในราคาต้นทุนในประเทศก่อนกลุ่มธุรกิจปิโตรเคมี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะนี้กลไกลราคาเสรีที่แท้จริงยังไม่อาจเกิดขึ้นได้เพราะธุรกิจก๊าซส่วนใหญ่อยู่ภายใต้ บมจ.ปตท.ที่ถือครองระบบท่อก๊าซและโรงแยกก๊าซเป็นส่วนใหญ่

๒. ข้อห่วงใยเรื่องการเจรจาพัฒนาปิโตรเลียมพื้นที่ซึ่งอ้างว่าเป็นพื้นที่ทับซ้อนทางทะเลระหว่างไทย-กัมพูชา ทั้งๆที่ในความเป็นจริงเป็นพื้นที่ประเทศไทย ตามที่ปรากฏข่าวว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานจะรื้อฟื้นการเจรจาพัฒนาปิโตรเลียมพื้นที่ทับซ้อนไทย-กัมพูชานั้น เครือข่ายประชาชนปฏิรูปพลังงานไทย (คปพ.) มีข้อห่วงใยเนื่องจากกรณีดังกล่าวนี้ประเทศไทยได้ทำการขีดเส้นแบ่งทางทะเลที่ถูกต้องตามมาตรฐานสากลตั้งแต่ปี 2516 ในขณะที่ประเทศกัมพูชาได้ทำการขีดเส้นแบ่งล้ำเข้ามาในทะเลอาณาเขตของเกาะกูดซึ่งเป็นดินแดนไทย และไม่ยึดหลักเรขาคณิตหรือตามมาตรฐานสากลตั้งแต่ปี 2515 การที่ประเทศไทยจะยอมรับเส้นเขตแดนทางทะเลข้างต้นจะกลายเป็นว่ายอมรับพื้นที่ทางทะเลของไทยกลายเป็นพื้นที่ทับซ้อน ซึ่งอาจนำไปสู่การสูญเสียอธิปไตยอันเนื่องมาจากกฎหมายปิดปากคล้ายคลึงกับกรณีปราสาทพระวิหารในที่สุด

๓. การประมูลแหล่งปิโตรเลียมเอราวัณและบงกชอาจจะสื่อว่าผิดกฎหมาย เพราะไม่ทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน เช่น การไม่ส่งเสริมให้มีการแข่งขันในระบบสัญญาจ้างบริการ ผู้ประมูลบางรายขาดคุณสมบัติเพราะมีความเชื่อมโยงกับการหลบเลี่ยงหนีภาษี การคืนท่อก๊าซโดย ปตท.ยังไม่

ครบถ้วนส่งผลให้กลุ่ม ปตท. ได้เปรียบคู่แข่งรายอื่น การประมูลให้นำหนักสูงในการประกวดราคาขายก๊าซให้ ปตท. ในราคาต่ำที่สุด เพราะ ปตท. เป็นผู้ครอบครองท่อก๊าซในทะเล จึงเป็นการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมและทำให้รัฐสูญเสียรายได้ที่พึงได้รับจากก๊าซส่วนของรัฐ อีกทั้งผู้ชนะการประมูลยังใช้ทรัพย์สินของรัฐที่จะรับโอนจากผู้รับสัมปทานเดิม แต่ไม่ปรากฏการเปิดเผยบัญชีทรัพย์สินดังกล่าว ฯลฯ สมควรอย่างยิ่งที่กระทรวงพลังงานจะต้องทำการทบทวนการประมูลใหม่เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติอย่างแท้จริง

๔. การนำหุ้นของบริษัท PTTOR เข้าขายในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น สุ่มเสี่ยงต่อการฝ่าฝืนกฎหมาย เพราะมีเนื้อหาทางเศรษฐกิจเป็นการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในกิจการน้ำมันและค่าปลีของบริษัทลูกของ บมจ.ปตท. เข้าขายหลีกเลี่ยง พรบ.ทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ ส่งผลให้กำไรของ PTTOR เกินกว่ากึ่งหนึ่งที่เป็นของรัฐวิสาหกิจอยู่แต่เดิมต้องถูกฝังงายให้กับผู้ถือหุ้นใหม่

กรณีนี้ ปตท. ได้โอนทรัพย์สินให้ PTTOR อาจฝ่าฝืน มาตรา ๑๓๐๔ แห่งประมวลแพ่งและพาณิชย์ เพราะทรัพย์สินบางส่วนหากมาจากการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยนั้นถือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน รวมถึงการโอนทรัพย์สินที่มาจากการใช้อำนาจมหาชนของรัฐ จึงต้องโอนทรัพย์สินและสิทธิดังกล่าวให้แก่กระทรวงการคลังตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ดังนั้น หากมีการโอนต่อไปยัง PTTOR จึงอาจเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายได้ เพราะก่อนแปรรูป ปตท. รับสิทธิเข้าที่ราชพัสดุหลายแปลงซึ่งการอนุญาตของกระทรวงการคลังมิได้ผ่านกระบวนการประมูลแข่งขันกับเอกชนรายอื่น จึงไม่มีกลไกที่จะแน่ใจว่าค่าเช่าที่กรมธนารักษ์เรียกจาก ปตท. เป็นไปตามอัตราตลาด ทั้งนี้เมื่อมีการนำ PTTOR เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ ปตท. ได้ขอให้กรมธนารักษ์พิจารณาอนุญาตให้นำสิทธิการเช่าไปให้ PTTOR เช่าช่วง และกรมธนารักษ์ได้อนุญาต แม้จะอ้างว่ากรมธนารักษ์จะมีการกำหนดหลักเกณฑ์ปรับปรุงค่าเช่าที่ราชพัสดุเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ ๒๕ ของค่าเช่าเดิมนั้น แต่ก็ไม่ได้มีการประเมินมูลค่าอสังหาริมทรัพย์โดยผู้เชี่ยวชาญที่ขึ้นทะเบียนไว้ที่สำนักงาน ก.ล.ต. จึงไม่มีหลักประกันว่า อัตราค่าเช่าที่ปรับปรุงดังกล่าวเป็นไปตามราคาตลาดที่มีการแข่งขันกันอย่างเสรี จึงสุ่มเสี่ยงที่จะทำให้รัฐได้รับความเสียหาย และความเสียหายก็ยังมีอยู่จนถึงทุกวันนี้ ดังนั้น หาก บมจ.ปตท. โอนทรัพย์สินที่ได้มาจากการแปรรูป ให้แก่ PTTOR ก็อาจทำให้เกิดความเสียหายต่อรัฐซ้ำสอง

โดยเฉพาะเมื่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดิน ตลอดจนคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ลงมติในทิศทางเดียวกันว่า ปตท. คินสาธารณสมบัติของแผ่นดินให้แก่รัฐตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดนั้น ยังไม่ได้ปฏิบัติตามขั้นตอนของมติคณะรัฐมนตรีให้ครบถ้วน การที่ บมจ. ปตท. ซื้อหรือขายสิ่งใดสืบเนื่องจากการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินที่ยังโอนไม่ครบถ้วนกับ PTTOR อาจจะทำให้เข้าข่ายเป็นการถ่ายเทผลประโยชน์ที่เป็นของรัฐไปให้แก่ผู้ถือหุ้นรายใหม่ที่เป็นเอกชนใน PTTOR อาจเป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย จึงขอให้กระทรวงพลังงานยุติการแปรรูป PTTOR และดำเนินการตรวจสอบและแก้ไขความผิดพลาดในเรื่องทรัพย์สินให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว

๕. การปฏิบัติตามกรอบรัฐธรรมนูญเรื่องการผลิตไฟฟ้าของรัฐ กรณีสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการวินิจฉัยของผู้ตรวจการแผ่นดินแก่กระทรวงพลังงานว่า การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนากำลังการผลิตไฟฟ้า โดยให้เอกชนเป็นเจ้าของโรงไฟฟ้า จนทำให้สัดส่วนกำลังการผลิตไฟฟ้าของรัฐลดลงต่ำกว่าร้อยละ ๕๑ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๖ วรรคสอง จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงแผนผลิตไฟฟ้า PDP ๒๐๑๘ เสียใหม่ โดยต้องไม่ทำให้สัดส่วนการผลิตไฟฟ้าของรัฐลดลงไปน้อยกว่าสัดส่วนที่มีอยู่ในวันที่ตามหนังสือของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน นอกจากนี้การอนุญาตให้ภาคเอกชนเป็นผู้ผลิตไฟฟ้าแทนรัฐใช้ก๊าซธรรมชาติที่ผลิตจากอ่าวไทยและก๊าซธรรมชาติที่รัฐซื้อจากประเทศเพื่อนบ้านจะเกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชนน้อยกว่าการสงวนก๊าซธรรมชาติดังกล่าวไว้ให้ กฟผ. นำไปผลิตไฟฟ้าและ ควรให้ชุมชนได้สิทธิการผลิตไฟฟ้าเป็นลำดับต้นโดยใช้พลังงานหมุนเวียน เช่น การอนุมัติให้ประชาชนติดตั้งแผงโซลาร์เซลล์บนหลังคาบ้านโดยให้รัฐเป็นผู้รับซื้อไฟฟ้าในราคาเดียวกันกับที่รัฐขาย ซึ่งจะนำไปสู่การหักลบหน่วยการผลิตและการใช้ของประชาชนได้ พร้อมทั้งลดสัดส่วนการผลิตไฟฟ้าโดยภาคเอกชนที่ใช้ก๊าซธรรมชาติที่ผลิตจากอ่าวไทยและที่รัฐรับซื้อจากประเทศเพื่อนบ้านในปริมาณที่เท่ากัน และขอให้ทบทวนการอนุญาตเกี่ยวกับธุรกิจผลิตไฟฟ้าที่ไม่เหมาะสมหรือไม่โปร่งใส ทั้งโรงไฟฟ้าตะวันตก ๑,๕๐๐ เมกะวัตต์ ให้กับ “ราช กรุ๊ป” โดยไม่มีการประมูลแข่งขัน และการอนุมัติให้ บมจ. เนชั่นแนล เพาเวอร์ ซัพพลาย เปลี่ยนเชื้อเพลิงโรงไฟฟ้า ๕๔๐ เมกะวัตต์จากถ่านหินเป็นก๊าซธรรมชาติโดยปราศจากการแข่งขัน รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔.

๖. ขอให้เร่งรัดการตรวจสอบการทุจริตโรลส์รอยส์ ซึ่งเป็นกรณีมีข่าวว่ามีการทุจริตที่เกิดขึ้นในรัฐวิสาหกิจด้านพลังงานทั้งกรณีการเรียกรับสินบนจากบริษัทโรลส์-รอยซ์ในการจัดซื้ออุปกรณ์เกี่ยวกับการผลิตปิโตรเลียมและกรณีการทุจริตในการจัดซื้อที่ดินที่ประเทศอินโดนีเซีย เนื่องจากการตรวจสอบได้ใช้เวลานานพอสมควรแล้ว อีกทั้ง ได้สร้างความเสียหายต่อชื่อเสียงของประเทศไทยและวงเงินความเสียหายก็เป็นปริมาณที่สูงมากซึ่งส่งผลกระทบต่อกลายเป็นต้นทุนพลังงานต่อประชาชน